

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W POZNANIU**

Poznań, 10 maja 2024 roku

UNP: 3001-24-066701

Znak sprawy: **3001-IWW1.0921.15.2024**

Pani

Gabriela Grygiel

Naczelnik

Urzędu Skarbowego w Ostrowie

Wielkopolskim

UL. Chłapowskiego 45

63-400 Ostrów Wielkopolski

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Sporządzone na podstawie art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020, poz. 224).

Nazwa i adres kontrolowanego urzędu

**3017 Urząd Skarbowy w Ostrowie Wielkopolskim
ul. Chłapowskiego 45,
63-400 Ostrów Wielkopolski**

Naczelnik kontrolowanego urzędu

Pan Krzysztof Chmielewski (do 30 listopada 2023 roku)
Pani Gabriela Grygiel (od 1 grudnia 2023 roku)

Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli

Nr 15/2024 z 13 marca 2024 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Wpis do książki kontroli

Kontrola w trybie uproszczonym wpisana pod pozycją nr 2/2024.

Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy

–

Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy

1. Karolina Stróżyk – główny ekspert skarbowy

Data rozpoczęcia czynności kontrolnych 14 marca 2024 roku

Data zakończenia czynności kontrolnych 9 maja 2024 roku

Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Wszczywanie kontroli podatkowej bez zawiadomienia wobec mikroprzedsiębiorców.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Badaniem mogą zostać objęte również zdarzenia i dokumenty wcześniejsze lub późniejsze, gdy miały związek z przedmiotem kontroli.
Kontrolowany obszar działalności	
Kontrola.	
Cel kontroli	
Ocena prawidłowości wszczynania kontroli podatkowych bez zawiadomienia wobec mikroprzedsiębiorców przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim.	
Ocena skontrolowanej działalności	
Pozytywna.	
DOKONANE USTALENIA FAKTYCZNE	

Zgodnie z art. 282b § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹ organy podatkowe zawiadamiają kontrolowanego o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej. Reguła dotycząca uprzedniego powiadomienia przedsiębiorcy o kontroli zawarta jest w art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców². Od obowiązku zawiadamiania kontrolowanego przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej istnieją wyjątki wynikające z:

- art. 282c § 1 i 2 ustawy Ordynacja podatkowa,
- art. 48 ust. 11 ustawy Prawo przedsiębiorców.

Po wszczęciu kontroli informuje się kontrolowanego o przyczynie braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli (art. 282c § 3 ustawy Ordynacja podatkowa). Przedsiębiorca może wnieść sprzeciw wobec podjęcia i wykonywania przez organ kontroli czynności z naruszeniem przepisów m.in. art. 48 ustawy Prawo przedsiębiorców (art. 59 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców). Wniesienie sprzeciwu nie jest dopuszczalne, w przypadku gdy organ przeprowadza kontrolę, powołując się na przepisy m.in. art. 48 ust. 11 pkt 2 powołanej ustawy. Uzasadnienie przyczyny braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli umieszcza się w protokole kontroli (art. 48 ust. 10 ustawy Prawo przedsiębiorców).

W Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Wielkopolskim w kontrolowanym okresie strukturę organizacyjną, zakres zadań komórek organizacyjnych, zasady organizacji pracy, zakres nadzoru sprawowanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego i Zastępców, zakres stałych uprawnień i zakres upoważnień określał Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem NR 241/2022 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 22 grudnia 2022 roku.

Nadzór nad realizacją zadań sprawowali:

- Naczelnik Urzędu pan Krzysztof Chmielewski (do 30 listopada 2023 roku) i pani Gabriela Grygiel (od 1 grudnia 2023 roku),
- Zastępca Naczelnika pan Rafał Nawrot (ZN1),

¹ Dz.U. z 2023 r., poz. 2383 ze zm. w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie.

² Dz.U. z 2024 r., poz. 236 w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie.

- Zastępca Naczelnika pan Marcin Kużaj (ZN2).

Zadania objęte zakresem kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu realizowały komórki organizacyjne w Pionie Kontroli:

- Pierwszy Dział Czynności Analitycznych i Sprawdzających (SKA-1) i Drugi Dział Czynności Analitycznych i Sprawdzających (SKA-2) – w zakresie typowania do kontroli,
- Dział Kontroli Podatkowej (SKP) – w zakresie weryfikacji przesłanki do wszczęcia kontroli bez zawiadomienia, poinformowania kontrolowanego o przyczynie braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej, uzasadnienia w protokole kontroli braku zawiadomienia.

Sprawdzeniem objęto 5 kontroli podatkowych (100% populacji) zakończonych w 2023 roku przeprowadzonych u mikroprzedsiębiorców, w których nie zawiadomiono podatników o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej.

Podmioty zostały wytypowane do kontroli podatkowej po przeprowadzonej analizie w związku z niewpłacaniem ryczału od przychodów ewidencjonowanych w ciągu roku podatkowego, przy jednoczesnym deklarowaniu sprzedaży (obrotu) w deklaracjach VAT-7. Wysokość sprzedaży wskazywała na powstanie przychodu w takiej wysokości, która powodowała obowiązek dokonywania zapłaty ryczału za poszczególne miesiące 2023 roku. Podatnicy posiadali także zaległości w zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne za 2022 rok.

W komórce SKP kontrolujący przed wystawieniem upoważnienia do kontroli, każdorazowo sprawdzał przesłanki do wszczęcia kontroli bez zawiadomienia. Weryfikację udokumentowano w formie pisemnej, podpisanej przez kontrolującego (data, pieczęć i podpis). Zawierała ona uzasadnienie przyczyny braku zawiadomienia kontrolowanego o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej.

W okazanych dokumentach źródłowych brak udokumentowania niedokonania wpłat przez kontrolowanych w podatku PPE za poszczególne miesiące 2023 roku. W pismach zatytułowanych „przesłanki do wszczęcia kontroli bez zawiadomienia” pracownik odwołuje się do informacji uzyskanych z Działu Rachunkowości (SER) – brak natomiast dowodu na potwierdzenie tych informacji.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim 2 kwietnia 2024 roku wyjaśnił, że mając na względzie ekonomikę pracy i realizację niezwłocznie przydzielonych kontroli, ustalenia w zakresie stanu wpłat należnych zobowiązań podatkowych prowadzone były przez kontrolujących telefonicznie z komórką SER. Pozyskaną z SER informację opisywano na dokumencie badającym przesłanki do wszczęcia kontroli bez zawiadomienia.

Uwzględniono złożone wyjaśnienia. Z danych w systemach informatycznych (Podatnik360) wynika, że ryczałt nie był wpłacony do dnia rozpoczęcia kontroli podatkowej.

W kontrolowanych sprawach wystąpiła przesłanka z art. 48 ust. 11 pkt 2 ustawy Prawo przedsiębiorców, zgodnie z którą zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli nie dokonuje się w przypadku gdy przeprowadzenie kontroli jest niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia, przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia. Na etapie wszczynania

kontroli wystarczające jest istnienie przesłanek do zastosowania art. 48 ust. 11 pkt 2 ustawy, a nie wykazanie ich istnienia. Podatnicy nie wpłacili ryczałtu za poszczególne miesiące 2023 roku lub wpłacili za pojedyncze okresy, a z analizy wynikało ryzyko nieuiszczenia ryczałtu za pozostałe miesiące. Z dokumentacji wynika, że opierano się m.in. o informacje z Działu Rachunkowości (wpłaty) oraz wydruki z PoltaxPlus z podsystemu KONTROLA (zestawienie deklaracji VAT).

W myśl art. 57 § 1 ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy³, podatnik, który uporczywie nie wpłaca w terminie podatku, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Kontrolowanych po wszczęciu kontroli poinformowano pisemnie o przyczynie braku zawiadomienia, co potwierdzili podpisem z datą doręczenia (zgodną z datą doręczenia upoważnienia do kontroli). Informacje o przyczynie braku zawiadomienia zostały podpisane z upoważnienia Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim przez Kierownika Działu Kontroli Podatkowej.

W kontrolowanych informacjach powołano przepis art. 48 ust. 11 pkt 2 ustawy Prawo przedsiębiorców, jako przesłankę wyłączającą zawiadomienie przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej.

W protokołach kontroli nie uzasadniono przyczyny braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Wskazano jedynie, że przeprowadzenie kontroli jest niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia, przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia (art. 48 ust. 11 pkt 2 ustawy Prawo przedsiębiorców). Zgodnie z zasadą zaufania do organów państwa, organ oprócz powołania podstawy prawnej powinien uzasadnić na podstawie jakich informacji (przesłanek) odstąpił od zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej. Protokół kontroli przedsiębiorcy oprócz powołania podstawy prawnej braku zawiadomienia powinien zawierać uzasadnienie, co wynika wprost z przepisu art. 48 ust. 10 ustawy Prawo przedsiębiorców:

Uzasadnienie przyczyny braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli umieszcza się w protokole kontroli.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ostrowie Wielkopolskim w tym zakresie złożył 2 kwietnia 2024 roku wyjaśnienia. Wskazał, że w ocenie kontrolowanej jednostki przesłanki zastosowania tego trybu wynikają z zakresu kontroli, rodzaju podatku i okresu objętego kontrolą i dalej opisane są w ustaleniach protokołu kontroli podatkowej. Naczelnik podkreślił, że podczas czynności kontrolnych i po ich zakończeniu kontrolowani nie wnosili naruszenia przez kontrolujących zasady zaufania do organów państwa.

Odnosząc się do złożonego wyjaśnienia, co do zasady wskazanie w protokole przepisów, w oparciu o które kontrolowanego nie zawiadomiono o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej, jest wystarczające, ponieważ informuje kontrolowanego o przesłankach, jakimi kierował się NUS rezygnując z zawiadomienia o przeprowadzeniu kontroli. Jednak zgodnie z zasadą zaufania do organów państwa, zaleca się, aby organ oprócz powołania podstawy prawnej uzasadnił na podstawie jakich informacji (przesłanek) odstąpił od zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej.

Ustalenia kontroli podatkowych potwierdziły, że podatnicy nie wpłacali w 2023 roku ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych lub wpłacali go w zaniżonej wysokości (ustalono uszczuplenie).

³ Dz.U. z 2024 r., poz. 628 w brzmieniu obowiązującym w kontrolowanym okresie.

W toku kontroli podatkowych Organ zgromadził dowody, w tym kserokopie ewidencji przychodów za kontrolowany okres.

W badanych sprawach wniesienie sprzeciwu nie było dopuszczalne (art. 59 ust. 2 ustawy Prawo przedsiębiorców).

Podsumowanie

We wszystkich badanych sprawach na etapie wszczynania kontroli podatkowej istniały przesłanki uzasadniające niezawiadomianie kontrolowanego o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej w oparciu o art. 48 ust. 11 pkt 2 ustawy Prawo przedsiębiorców. Kontrolowana jednostka zasadnie nie zawiadomiła mikroprzedsiębiorców o zamiarze wszczęcia kontroli. Organ prawidłowo poinformował kontrolowanych o przyczynie braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej. Kontrolowana jednostka powinna zwrócić uwagę na uzasadnienie w protokole kontroli przyczyny braku zawiadomienia.

W skontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

[dowód: akta kontroli poz. 12 w SZD, str. 3 – 6]

Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu
-
Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości
-
Pouczenie
Stosownie do przepisu art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020, poz. 224) Naczelnik Urzędu w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania z kontroli ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to jednak realizacji ustaleń kontroli.
Termin złożenia informacji
W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania z kontroli należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.
PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
Z up. Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu Zastępca Dyrektora Robert Stangret (podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Korespondencję otrzymują:

1. Adresat - elektronicznie
2. aa

Do wiadomości – wyłącznie drogą elektroniczną

1. Z-ca DIAS – Maciej Młodzikowski
2. Z-ca DIAS – Robert Stangret
3. Z-ca DIAS – Dariusz Strugliński
4. Z-ca DIAS – Anna Urbaniak-Schneider
5. Wydział Kontroli Podatkowej, Kontroli Celno-Skarbowej i Nadzoru nad Czynnościami Sprawdzającymi oraz Zarządzania Ryzykiem (ICK)
6. Dział Wsparcia Zarządzania (IWZ)